

потенціалу, надійності та високого рівня платоспроможності залежить забезпеченість фінансовими ресурсами всіх галузей народного господарства країни.

Перелік використаних джерел:

1. Дзюблюк О. В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи: монографія / О. В. Дзюблюк, Р. В. Михайлик. – Тернопіль, 2009. – 316 с.

Сергієнко Галина, Стрелка Юлія

ст. групи ОА-17-1м

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра

Василенка,

м. Харків, Україна

Halyna Serhiienko, Yuliia Strielka

Group ОА-17-1м

Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture,

Kharkiv, Ukraine

Руденко Сергій

кандидат економічних наук, старший викладач кафедри обліку та аудиту

Харківський національний технічний університет

сільського господарства імені Петра Василенка,

м. Харків, Україна

Serhii Rudenko

Doctor of Philosophy, Senior Lecturer

Department of Accounting and Audit Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of

Agriculture,

Kharkiv, Ukraine

РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ REFORMING THE TAX POLICE AS A TOOL FOR STIMULATING BUSINESS DEVELOPMENT IN UKRAINE

Сучасний стан економіки України характеризується такими деструктивними процесами, як тінізація доходів та заробітної плати, корумпованість у органах влади різних рівнів, ухилення від сплати податків суб'єктами бізнесу та їх власниками, контрабанда тощо. Все це потребує невідкладних дій, сутність яких повинна заключатися в системних економічних і соціальних реформах з метою створення економічної системи в країні та інститутів її регулювання, які б мінімізували мотиви до названих зловживань.

Податкова система країни, крім того, що є інструментом акумулювання фондів грошових коштів для створення суспільних товарів через бюджет (шляхом виконання фіскальної функції), є також ключовим засобом непрямого держаного регулювання, який повинен формувати стимули для розвитку бізнесу та добробуту населення країни шляхом впливу на попит, пропозицію, ціни, раціональне використання ресурсів тощо. До складу податкової системи входять і контролюючі органи, в Україні – це Державна фіскальна служба, яка повинна забезпечувати реалізацію державної податкової політики, а також, зокрема, здійснює боротьбу з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства. Для здійснення боротьби з правопорушеннями в структурі Державної фіскальної служби виділено податкову міліцію, яка, відповідно до окремого розділу Податкового кодексу України, повинна запобігати кримінальним та іншим правопорушенням у сфері оподаткування та бюджетній сфері, забезпечувати їх розкриття, розслідування та провадження у справах про адміністративні правопорушення, проводити

розшук осіб, які переходять від слідства та суду за кримінальні та інші правопорушення у сфері оподаткування та бюджетній сфері, запобігати і протидіяти корупції у контролюючих органах та виявлення її фактів, забезпечувати безпеку діяльності працівників контролюючих органів, захист їх від протиправних посягань, пов'язаних з виконанням службових обов'язків [1, ст. 348.2].

З 2014 року після обрання діючого Парламенту та Президента України державними органами влади неодноразово робилися заяви щодо необхідності реформування податкової системи, де одним із ключових питань виділялося реформування податкової міліції. Але, варто відзначити ряд метаморфоз, які супроводжують дії в цьому напрямку. Верховна Рада України у грудні 2016 року прийняла Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» від 21 грудня 2016 року №1797-VIII, який скасував такий орган, як податкова міліція [2]. Але майже відразу було заявлено, що відбулася технічна помилка, а Комітет з питань податкової та митної політики Верховної Ради України у відповіді на звернення Державної фіскальної служби України пояснив, що виключення розділу XVIII2 «Податкова міліція» у Податковому кодексі України набирає силу з дня отримання чинності законом, який визначає правові основи організації та діяльності центрального органу виконавчої влади та на який покладається обов'язок забезпечення запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, об'єктом яких є фінансові інтереси держави [3]. В той же час існують вже судові рішення, зокрема Ухвала Шевченківського районного суду м. Київ від 18 квітня 2017 року в справі № 761/13270/17, які встановлюють, що наразі немає правових підстав для діяльності податкової міліції [4]. Втім, варто зазначити, що, де-факто, податкова міліція працює.

Описана ситуація свідчить про відсутність однозначної позиції з приводу реформування податкової міліції. Не можна вважати нормальною ситуацію, коли представники однієї гілки влади – виконавчої – Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України, Державна фіскальна служба України не можуть консолідуватися у розробці проекту законодавчих змін щодо формату органу по боротьбі з податковими та іншими фінансовими правопорушеннями.

З врахуванням значної недовіри суспільства та вітчизняного бізнесу до податкової міліції, а також рекомендацій міжнародних інституцій, на нашу думку, необхідним є якнайшвидше прийняти законодавчі зміни, які б дали змогу переформатувати податкову міліцію. Реформування податкової міліції повинно запобігти таким зловживанням, як наявності великої кількості випадків безпідставного внесення податковою міліцією відомостей про вчинення кримінального правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань та негативні результати їх розслідування; імітації боротьби з організаторами податкових злочинів, коли, наприклад, статистика діяльності податкової міліції формується не за рахунок боротьби з організаторами податкових злочинів, зокрема особами, які створюють конвертаційні центри, а з підприємствами реального сектору економіки; економії коштів бюджету, адже, для прикладу, різниця між фактичним економічним ефектом від діяльності податкової міліції при розслідуванні злочинів у 2015 році (520,6 млн грн) та коштами, витраченими державою на утримання цього органу (553,73 млн грн) складає мінус 33,13 млн грн та ін. [5].

Вважаємо, що Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Державна фіскальна служба України та представники громадськості за умови широкого суспільного обговорення повинні узгодити спільний проект Закону (при технократичному підході – це можливо, за бажання ж досягти політичних та корупційних інтересів – ні), який буде направлений на реформування податкової міліції в аналітичний орган з попередження та запобігання податкових та фінансових правопорушень (з суттєвим переглядом силових повноважень).

Ключовими принципами, на яких повинна ґрунтуватися реформа, мають бути: законність, презумпція правомірності рішень платників податків у разі неоднозначного

трактування законодавчих та інших нормативно-правових актів, невідворотність покарання за вчинення кримінальних фінансових правопорушень, колегіальність при розробці важливих рішень, оперативність, незалежність, відкритість, політична нейтральність, відсутність корупції.

Реформування податкової міліції на окреслених принципах є важливим засобом покращення загального стану економічної системи держави, в першу чергу, за рахунок переходу органу, який прийде на зміну податковій міліції, від наглядово-каральної функції до обслуговуючої та аналітичної функцій.

Перелік використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02.10.2010 р. № 2755-VI. URL. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні від 21.12.2016 року № 1797-VIII. URL. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1797-19>.

3. Листа Комітету з питань податкової та митної політики від 12.01.2017 р. №04-27/10-1226. URL. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/187938.pdf>.

4. Ухвала Шевченківського районного суду м. Київ від 18 квітня 2017 року в справі № 761/13270/17. URL. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/66016595>.

5. Пояснювальна записка до Проекту Закону «Про фінансову поліцію» від 15.03.2016 р. № 4228. URL. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58400.

УДК 336.63

Тимошик Наталія

доцент кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя,

м. Тернопіль, Україна

Nataliia Tymoshyk

Associate Professor Departments of Economics and Finance

Ternopil Ivan Puluj National Technical University,

Ternopil, Ukraine

Семчишин Євгенія

викладач економічних дисциплін

Технічний коледж ТНТУ ім.І. Пулюя,

м. Тернопіль, Україна

Yevheniia Semchyshyn

teacher of the highest category

Technical College of Ternopil Ivan Puluj National Technical University,

Ternopil, Ukraine

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ

FORMING EFFECTIVE SYSTEM OF FINANCIAL RISK MANAGEMENT

Будь-яка діяльність підприємства завжди пов'язана з різними видами ризику. Найбільш суттєвими є фінансові ризики, оскільки можуть призвести до загрози діяльності підприємства загалом. Виникає проблема ефективного управління фінансовими ризиками та фінансовими відносинами з іншими суб'єктами господарювання.

Аналіз наукових праць показав, що суттєвий внесок у вивчення питань управління методами мінімізації фінансових ризиків зробили такі вітчизняні та іноземні науковці, як: